

5. Škola pro udržitelný život

Koncept dlouhodobého programu, ve kterém žáci spolupracují s okolní komunitou. Navrhují zlepšení okolí školy a společně s komunitou realizují miniprojekt. Součástí může být 3denní pobyt, během kterého se žáci i pedagogové učí základy komunitního plánování.

Cílová skupina: žáci ZŠ, SŠ, SOU, gymnázií, studenti VOŠ

Velikost zapojené skupiny: jedna třída/skupina žáků napříč třídami/kroužek/školní Ekotým

Popis programu:

Škola pro udržitelný život (ŠUŽ) je dlouhodobý školní program postavený na myšlence komunitního plánování a místně zakotveného učení. Žáci se společně s učiteli a dalšími zapojenými partnery z vnějšku školy snaží zlepšit prostředí v obci či okolí školy. Sestavují vizi místa a seznam problematických prostor, vytváří zásobník projektů a konkrétních námětů, vybraná opatření společnými silami realizují. Jde o dlouhodobý plán zlepšení obce a okolí školy. Žáci získávají hlubší vztah ke svému okolí a veřejnost je více vtažena do života školy. Škola také posiluje své zapojení do života celé obce a stává se významným iniciátorem změn. Program ŠUŽ je vhodný jako celoroční a dlouhodobý projekt jak pro konkrétní třídu, tak pro Ekotým, kroužek či volitelný předmět.

Příklady realizovaných projektů: vytváření a úpravy přírodních školních zahrad, naučné stezky po významných místech v okolí, sestavování přehledů historických událostí v obci (například formou kalendáře), bezpečná cesta do školy, ochrana památných stromů, úpravy blízkých zastávek hromadné dopravy, školní slavnosti pro veřejnost a mnohé další. Realizované akce musí mít zřetelný environmentální rozměr.

Podrobnosti k programu a příklady realizace na jiných školách naleznete na www.skolaprozivot.cz. Lipka je krajským koordinátorem pro Jihomoravský kraj.

Celkem bude podpořeno 10–15 škol každý rok projektu.

V rámci ŠUŽ žáci připravují a realizují miniprojekt – v rámci tohoto projektu máme prostředky na finanční podporu realizace cca 30 miniprojektů – výběr miniprojektů pro finanční podporu bude provádět komise zřízená Lipkou.

Přínosy programu pro žáka:

Díky realizaci programu ŠUŽ můžete u svých žáků výrazně podněcovat iniciativu a rozvíjet mnohé klíčové kompetence.

Žák:

- si atraktivním způsobem osvojí pro život důležité kompetence
- se podílí na tvorbě vize zvoleného prostoru
- identifikuje svou funkční roli v týmu
- rozpozná problém
- navrhuje způsoby řešení
- volí konkrétní projekt k řešení
- plánuje cíle a dílčí kroky k realizaci projektu
- se aktivně zapojuje do samotné realizace navrženého projektu
- posuzuje environmentální dopady svých záměrů
- spolupracuje se spolužáky, místní samosprávou a dalšími zapojenými partnery

projektu

- se podílí na propagaci realizovaného projektu

Co program přinese škole:

- realizace místně zakotvené výuky a zvýšení praktického zaměření výuky
- zpracování vize rozvoje okolí školy
- realizace konkrétních opatření a projektů
- prohloubení vazeb školy na okolní komunitu, organizace v okolí a místní samosprávu - otevření školy vůči veřejnosti
- prohloubení spolupráce členů pedagogického sboru i dalších zaměstnanců školy - finanční prostředky na realizaci miniprojektů, pokud bude vybrán

Časová náročnost / předpokládaný harmonogram:

- projekt bude realizován ve třech školních letech (2020/21, 2021/22 a 2022/23) – škola si vybere, ve kterém roce chce ŠUŽ realizovat. Škola si může vybrat i více ročníků a zvolit jejich prioritu – v případě menšího zájmu škol, než je kapacita projektu, bude vybraným školám umožněna opakovaná účast ve více ročnících.
- **harmonogram jednoho školního roku ŠUŽ:**
  - září–prosinec – školení pedagogů, plánovací období
  - leden–únor – hodnocení miniprojektů komisí – výběr projektů k podpoře
  - březen–červen – realizace miniprojektů (ty, které nebudou podpořeny v rámci tohoto projektu, mohou být samozřejmě realizovány z jiných prostředků nebo svépomocí školy, obce, ...)
- **časová náročnost pro pedagoga / školního koordinátora** cca 50-60 hodin
  - úvodní proškolení pedagoga pro program – dva jednodenní semináře
  - průměrně v řádu několika hodin měsíčně; množství vložené energie a času se výrazně liší v jednotlivých fázích realizace programu; výrazně záleží na náročnosti plánovaného projektu a také věku a úrovni žáků v realizačních a koordinačních dovednostech; v ideálním případě je maximální množství činností projektu vložené přímo do vyučování, což vyžaduje čas na přípravy a koordinaci i s ostatními pedagogy
  - většina škol volí část realizace i formou brigády se zapojením veřejnosti – tedy pátek odpoledne či sobota
- **časová náročnost pro žáky** – v ideálním případě je maximum činností součástí vyučovacích hodin a naplňuje konkrétní učivo (například sestavení novinového článku o realizaci projektu součást hodin českého jazyka); část realizace může probíhat i formou brigády pro veřejnost (viz výše)

Jak podpoříme, usnadníme realizaci programu (Co škola získá od projektu/metodiků):

- proškolení pedagoga či pedagogů ZDARMA (dva jednodenní semináře)
- metodická podpora (mailové a telefonické konzultace, možnost jedné návštěvy metodika přímo ve škole)
- zázemí podpůrných materiálů ke komunitnímu plánování
- prostředky na práci garanta aktivity/podnikavosti pro vybraného pedagoga (zaměstnán na DPP u Lipky) v rozsahu max. 40 hodin á 254 Kč – celkem tedy 10 160 Kč pro garanta aktivity na škole (prostředky slouží pro úhradu víceprací nad rámec běžných povinností pedagoga a zpracování zpětné vazby na program),
- -prostředky na realizaci vybraných miniprojektů ŠUŽ cca 15–20 tis. (počítáme s finanční podporou přibližně 85 % připravených miniprojektů – pravděpodobnost zisku finanční podpory na váš miniprojekt je tedy velmi vysoká, odvíjí se od celkového zájmu škol).

K čemu se škola zaváže:

- realizace programu ŠUŽ ve škole s vybranou skupinou žáků
- určení garanta aktivity, který se zúčastní potřebného školení a bude realizaci programu na škole koordinovat (odměnu za práci na programu bude do uvedené výše platit Lipka přes DPP) - poskytne Lipce výstupy pro potřeby vykazování projektu (seznamy zapojených žáků, kopie zpracovaných dokumentů, fotodokumentaci apod.) a zpětnou vazbu k realizaci programu

ROZŠÍŘENÁ VARIANTA programu Škola pro udržitelný život

Vybraným školám, které s komunitní činností začínají, nabízíme rozšířenou variantu podpory. Jde o variantu, jejíž součástí je účast vybrané skupiny žáků na třídením pobytovém programu. Ten je zaměřen na hlubší seznámení žáků s postupem realizace celého programu – s komunitním plánováním, sestavováním vize prostoru, s plánováním projektu, i s úskalími jeho realizace.

Pobytový program s plně zajištěným stravováním a ubytováním bude realizován v zimním období. Je určen žákům druhého stupně základních škol. Pobytový program bude pro vybrané školy ZDARMA (v rámci testování sestaveného programu). V rámci projektu můžeme také zajistit a zaplatit dopravu žáků ze školy do místa konání pobytu a zpět.

Pro pobytový program můžeme v rámci projektu vybrat 9 škol, respektive kolektivů.

Finanční náročnost pro školu:

- V rámci projektu je účast školy v programu ZDARMA.
- Čas a náklady na dopravu spojené s účastí pedagogů na seminářích/školeních v rámci tohoto projektu nelze hradit z prostředků projektu a jde tedy o náklad školy – tento čas nemůže být ani vykazován do DPP koordinátora aktivity v tomto projektu.
- V následujících letech může škola i nadále využívat metodickou podporu krajského koordinátora programu.

Možnosti zapojení školy, která již program v minulosti realizovala:

- podporu může získat i škola, která je/byla do programu ŠUŽ zapojená i v minulosti. Škola nemůže využít rozšiřující nabídky s třídením pobytovým programem, pokud ji již využila v rámci projektu KaPoDaV.

Metodik programu v projektu iKAP JMK II:

Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání

Mgr. Zdeňka Jičínská

tel. 517 385 429, mob. 736 473 849, zdenka.jicinska@lipka.cz